

Verksamhetsberättelse 2013 FOU nu

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning av det gångna året.....	3
2	Verksamheten 2013.....	4
2.1	Uppsatta mål och uppdrag.....	4
2.1.1	Utvecklingsprojekt.....	5
2.1.2	Forskningsprojekt och forskningssamarbeten	7
2.1.3	Kompetensstöd, handledning, nätverk.....	7
3	Medarbetare	8
4	Ekonomi.....	10
4.1	Mål för verksamheten.....	10
4.2	Resultaträkning.....	10

1 Sammanfattning av det gångna året

Inriktningen under 2013 har fokuserat på att arbeta med utvecklings-, förändringsprocesser eller forskningsprojekt för att utveckla kvaliteten på omsorg och vård inom äldreområdet, både inom kommunalt finansierad äldreomsorg och landstingsfinansierade vårdverksamheter. Forsknings-, utvecklings- och förändringsprocesser inom området funktionsnedsättning har också intensifierats genom huvudprojektet Barriärer och möjligheter för självständighet.

Huvuddelen av genomförda och pågående processer sker i samverkan mellan olika verksamheter och mellan kommun och landsting, med fokus på den gemensamma målgruppen. FoU-processerna integreras i och utgår i möjligaste mån från involverade verksamheter och deras vardag. Implementering byggs på så sätt in i processen från början och skapar förutsättningar för hållbara förändringar.

Arbetets inriktning styrs av ägarnas gemensamma prioriteringar och sker i enlighet med planerna för Framtidens hälso- och sjukvård samt FoUU-strategin inom SLL.

Strukturer har utvecklats under året för att öka samverkan mellan vård- och omsorgsverksamheter och universitet och högskola. Detta för att ytterligare möjliggöra vård och omsorg om äldre personer och om personer med funktionsnedsättning med hög kvalitet och för att stimulera attraktiva arbets- och studerandemiljöer som på sikt även utvecklas till goda forskningsmiljöer som kan göra vården och omsorgen mer evidensbaserad.

Ett flertal verksamhetsnära utvecklingsprojekt har drivits där flera processer även genomförts som forskningsprojekt och forskningssamarbeten. I och med FOU nu möjliggörs tillgång till externa forskningsmedel, forskarkompetens och forskningssamarbeten. Detta utmynnar i processer samt forskningsprojekt som kommer verksamhetens målgrupp till nytta men som inte belastar den gemensamma basfinansieringen.

En process för att tydliggöra ägarnas prioriterade områden med ambitionen att tydliggöra gemensamt prioriterade områden för FOU nu har genomförts av verksamhetens ägare under 2013.

FOU nu leds av en styrgrupp, bestående av en representant för varje ägare samt en representant från Stockholm läns sjukvårdsområde.

2 Verksamheten 2013

FOU nu:s verksamhet ska genom brukar- och patientnära forskning och utveckling bidra till att möjliggöra livskvalitet, ökad vård och omsorgskvalitet utifrån forskningsbaserad kunskap.

Verksamheten ska stimulera och uppmuntra personal inom äldrevård, äldreomsorg samt inom vården- och omsorgen om personer med funktionshinder, för att utveckla och fördjupa kvaliteten i sitt arbete. Inriktningen för FOU nu:s arbete under 2013 är en forsknings- och kunskapsbaserad verksamhet där:

- ♦ Forsknings- och utvecklingsprojekt som bedrivs bidrar till en positiv och reell förändring hos alla involverade parter.
- ♦ Effekter av de insatser som görs ska kunna utvärderas och/eller på ett systematiskt sätt följas upp så att slutsatser och lärdom kan dras.
- ♦ FOU nu ska kunna fungera som en katalysator eller referenspunkt, samt vara en källa för inspiration och sprida glädje och lust till utveckling och förändring.

Utvecklings- och förändringsprocesser är ständigt pågående processer och arbete som görs måste kunna omsättas i praktiskt handlande, därför är det avgörande för ett projekt att ledningen där projektet bedrivs är engagerad och att den även tar ansvar för implementering av resultat som uppnås.

Arbetets inriktning styrs av ägarnas gemensamma prioriteringar och sker i enlighet med planerna för Framtidens hälso- och sjukvård samt FoUU-strategin inom SLL.

2.1 Uppsatta mål och uppdrag

I verksamhetsplanen för 2013 formuleras att FOU nu ska bidra till att utveckla vården och omsorgen om äldre personer och om personer med funktionsnedsättning.

Uppdraget är att:

- ta fram ny kunskap
- bidra vid implementering av nya evidensbaserade metoder samt
- stödja kontinuerlig verksamhetsnära utveckling och förändringsarbete.

Dessa mål anses till stor del vara uppfyllda. Pågående forskningsprojekt, bland annat tillsammans med geriatrika verksamheter om återinläggning samt om fallrisk, har genomförts och bidrar till klinisk relevant kunskap. Även Utbildningsäldreboende samt uppföljning/utveckling av Palliativ vård i SÄBO är processer som är kunskapsgenererade ur ett vetenskapligt perspektiv, samtidigt som de har ett tydligt implementerings och utvecklingsfokus.

De processer som genomförts under 2013 är designade för att resultaten ska vara praktiskt tillämpbara och för att kunna utveckla och förändra vården och omsorgen. Processerna är behovsdrivna och sker tillsammans med verksamheter där ny kunskap och nya metoder ska användas för att underlätta och främja implementering och förnyat arbetssätt.

I och med ett verksamhetnära arbetssätt sker ett kontinuerligt stöd till involverade verksamheter för utveckling av vård och omsorg. Sättet stöd erbjuds på varierar mellan olika verksamheter utifrån verksamheternas unika kontext och pågående förändringsprocess.

Huvuddelen av de processer som drivits under 2013 involverar både verksamheter från kommun och från landsting, med fokus på målgrupperna. Betydande samverkan med universitet, högskola, yrkeshögskola och gymnasium har präglat flera processer under året. Inom funktionshinderområdet sker samverkan med CARPE och med akademiska plattformar inom Stockholms läns landsting för att stödja utvecklingen mot nätverkssjukvård.

2.1.1 Utvecklingsprojekt

Under 2013 har ett flertal verksamhetsintegrerade utvecklingsprojekt drivits i syfte att öka kvaliteten inom vården och omsorgen. Några exempel är:

- ♦ Implementering och utveckling av lokala demensmodeller för sammanhållen vård och omsorg med hög kvalitet
 - Lokala modeller (överenskommelser om sammanhållen vård och omsorg) finns nu inom samtliga geografiska områden (kommuner), med involvering av hemtjänst, primärvård, primärvårdsrehab, minnesmottagning. Lokala fördjupningsprojekt har exempelvis synliggjort dagverksamhetens centrala roll samt hur samordnad individuell vårdplanering kan genomföras på ett strukturerat sätt hemma hos den enskilde.
- ♦ Försök med datoriserat beslutsstöd, Dr Watson, i geriatriska vårdprocesser
 - Två huvudsakliga processer har identifierats för försök med beslutsstödet.
- ♦ Processer för strukturerad utdata från journalsystem på geriatrisk klinik
 - Det är nu möjligt att på ett validerat sätt extrahera journaldata från journalsystemet, vilket möjliggör analys av såväl utvecklings- som forskningsfrågor som tidigare inte gått att besvara på ett tillförlitligt sätt.

- ♦ Processer för förbättrad munhälsa hos personer med demenssjukdom i ordinärt boende
 - Munhälsans betydelse vid demenssjukdom har aktualiserats och förslag till komplement till de lokala modellerna rörande munhälsa är framtagna tillsammans med involverade verksamheter, vilket skapar förutsättningar för ökad vård- och omsorgskvalitet. Mottagare är lokala samverkansgrupper.
- ♦ Införande av IT-baserad samordnad vårdplanering
 - Process för ökade kvalitet vid samordnad vårdplanering har initierats. En plan för initialt införande med en geriatrisk klinik, vårdcentraler inkl Akademisk vårdcentral samt tre kommuner har arbetats fram. Exempel på videokonferensutrustning har synliggjorts.
- ♦ Utveckling av palliativ vård och omsorg om personer med demenssjukdom som bor på LSS-boenden
 - En kartläggning har genomförts för att synliggöra behov av kompetens hos personal inom ex palliativ vård samt demenssjukdom hos personer som bor på LSS-boende. Behovet av kompetens inom området är växande.
- ♦ Uppföljning och utveckling av projektet Palliativ vård i SÄBO
 - En studie om ”vad som hänt” tre år efter projektet Palliativ vård i SÄBO har genomförts. Utveckling av befintligt utbildningsmaterial har påbörjats genom strukturering av en webb-utbildning.
- ♦ Samarbeten akademiska plattformar inom SLL, ex Akademisk vårdcentral
 - Gemensamma handledarutbildningar har genomförts. Planering för gemensamma forsknings- och utvecklingsprojekt pågår.
- ♦ Införande av Senior Alert inom LSS-verksamhet
 - Har genomförts under hösten där Senior Alert (avseende nutrition, fall och trycksår, inte munhälsa) har testats vid två LSS-boenden och ett socialpsykiatriboende, totalt 17 personer. Alla medverkande ser stora fördelar med att använda kvalitetsregistret för de som bor på LSS-boende och boendeenheter inom socialpsykiatri. Alla medverkande uttryckte att fördelarna med Senior alert är att det ger strukturerat och systematiskt arbetssätt som underlättar samarbete mellan aktörerna, statistik och möjlighet till kvalitetssäkring, ökat fokus på förebyggande hälsoarbetet.
- ♦ Utveckling av Utbildningsäldreboende för högre vård- och omsorgskvalitet
 - Tio vård- och omsorgsboenden och fyra lärosäten ingår, och processen fortsätter utifrån varje vård- och omsorgsboendes egna förutsättningar. Verksamheter från samtliga kommuner kopplade till FOU nu medverkar i processen. Samtliga boenden har under processen skapat arbetsgrupper

lokalt, där handledare i olika yrkesroller arbetar tillsammans för att utveckla sin egen struktur. Flera boenden har nu gått från tanke till handling och har själva skapat kontakt med lärosäten för ett utbyte av elever och studenter. Flera verksamhets- och enhetschefer har också bett om att kliniska observationer skall utföras.

Processerna Utbildningsäldreboende, Samarbete Akademisk vårdcentral, AVC samt Samarbete Centrum för geriatrisk utbildning och forskning sker i samverkan med verksamheter inom vård och omsorg samt med högskola och universitet. Syftet är att möjliggöra en mer attraktiv kunskapsbaserad vård och omsorg, med hög kvalitet både utifrån brukaren/patientens perspektiv och ur ett rekryteringsperspektiv.

Läs mer om forsknings- utvecklingsprojekt som pågått under 2013 via www.founu.se

2.1.2 Forskningsprojekt och forskningssamarbeten

Brukar- och patientnära forskningsprojekt och forskningssamarbeten har initierats och genomförts under 2013 i enlighet med FoUU-strategin inom Stockholms läns landsting.

Några exempel är:

- ♦ Geriatrisk forskning för individualiserad hälso- och sjukvård
 - Samband mellan fallrisk mätt på geriatrisk klinik och fall efter utskrivning från klinik?
 - Risk för snar oplanerad/akut vårdkonsumtion efter slutenvård på geriatrisk klinik?
 - Undersökning av skillnader mellan geriatrisk vård i hemmet inom ramen för ASiH och primärvårdens insatser efter utskrivning från geriatrisk klinik?
- ♦ Barriärer till självständighet för personer med funktionsnedsättning
- ♦ Effekter av träning på balans, muskelstyrka och fysisk aktivitet hos nya äldre brukare av rollatorer
- ♦ Utveckling för medskapande av hälso- och sjukvård genom webbaserade tjänster
- ♦ Utbildningsäldreboende, deltagarbaserat forskningsprojekt

Läs mer om forsknings- utvecklingsprojekt som pågått under 2013 via www.founu.se

2.1.3 Kompetensstöd, handledning, nätverk

FOU nu har under 2013 varit ett nav för nätverk och möten mellan forskare och praktiker, mellan olika grupper och professioner. Vidare har personer från verksamheten medverkat vid flera konstellationer för utveckling av vård och omsorg. Exempel på detta är arbetet med Framtidens hälso- och sjukvård och arbetet med utveckling inom området

demens genom Demensrådet. Ett nationellt nätverk för FoU-enheter, FoU-Välfärd (www.fouvalfard.org) är ett ytterligare ett nätverk som FOU nu deltar i. I detta nätverk byts information och kunskap på nationell nivå. Ytterligare ett nätverk är med de övriga tre äldre FoU-enheterna inom Stockholms län, dvs. Nestor FoU-center, Seniorium, och Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum. Ytterligare nätverk utgörs av att respektive forskare deltar i olika nätverk utifrån sitt speciella forskningsområde eller sin yrkesprofession.

FOU nu har under året handlett ett flertal lokala projektledare i ägarkommunerna och inom landstinget samt flertalet magisteruppsatser, kandidatuppsatser och doktorandarbeten under 2013.

FOU nu deltar i en av arbetsgrupperna för framtagandet av strukturer och ersättningsmodeller för Verksamhetsförlagd utbildning för studenter, VFU (högskolan), gymnasieskolan, LIA (Lärande i arbetslivet) samt för prao-verksamhet och inom hälso- och sjukvården, inom ramen för projektet Framtidens Hälso- och sjukvård, FHS.

FOU nu är representerad i styrgruppen för utveckling av äldrespecialistundersköterskeutbildningen inom Consensus, Yrkehögskolans, YH, för att stödja utbildningskvaliteten och samverkan mellan kommunernas äldreomsorg och landstingets geriatrik. Likaså deltar FOU nu även i Ledningsgruppen för YH-utbildningen Specialistutbildad undersköterska – inriktning äldrevård samt vid två Vård- och omsorgscollege inom Stockholmsregionen.

FOU nu medverkar som verksamhetsrepresentant inom Centrum för teknik i medicin och hälsa, CTMH, som är ett samarbetsorgan mellan Karolinska Institutet (KI), Kungliga Tekniska Högskolan (KTH) och Stockholms Läns Landsting (SLL). CTMH möjliggör arenor och verksamheter som stimulerar och utvecklar utbytet mellan näringsliv, akademi och vård i gränserna mellan teknik och hälsa, forskning och tillämpning.

3 Medarbetare

Under 2013 har FOU nu haft 13 personer anställda, var av fyra disputerade. Tolv av medarbetarna vid enheten delar sin arbetstid med annan arbetsgivare eller uppdrag och det ses som ett gott komplement till verksamheten att dessa personer har en ytterligare förankring inom äldrevården, äldreomsorgen eller ett universitet. Samtliga medarbetare finansieras delvis via externa medel, utöver verksamhetens basfinansiering.

Samtliga anställda inom FOU nu stimuleras kontinuerligt att utveckla sina ledaregenskaper genom egen ledning av projekt samt olika utbildningsinsatser.

Forsknings- och utvecklingsarbete bygger på nytänkande, utveckling och lärande; att kontinuerligt revidera gamla invanda arbetssätt och rutiner. Att skapa ett arbetsklimat som möjliggör nya sätt att arbeta och angripa utmaningar är ett kontinuerligt arbete och är en uppgift för samtliga medarbetare.

Utifrån verksamhetens uppdrag strävar FOU nu efter att ha en mångfald av individer med olika kompetenser och synsätt. Att bejaka olikheter och ta tillvara på personer som tycker annorlunda är en framgångsfaktor vid forsknings- och utvecklingsarbete.

Alla medarbetare har ett ansvar för den gemensamma verksamhetens arbete, utveckling och resultat. Samtliga förväntas ta ansvar och möjligheten till ökat ansvar erbjuds hela tiden. Medarbetarskapet tydliggörs och diskuteras regelbundet vid diskussion om verksamhetens uppdrag och resultat. För att en medarbetare skall vara handlingsinriktad krävs inte bara att denna har kunskap, erfarenhet och flera olika kompetenser utan också vilja och mod att använda sina kunskaper och få goda möjligheter i organisationen och förutsättningar för att använda dessa. Eftersom arbeten ute i ägarkommuner och landstingsverksamheter bedrivs i projektform innebär det att antalet årsarbetare vid en specifik tidpunkt kan variera.

I resultatet av Medarbetarenkäten hade FOU nu i genomsnitt högre poäng än för SLSO generellt.

MEDARBETARENKÄTEN	2013	2012
Medarbetarindex	94	95
Ledningsindex	96	95
Resultatorienterat ledarskap	94	94
Rekommendera resultatenheten	95	98
Utsatta för Hot & Våld	0,00%	
Individuell utvecklingsplan	71%	71%

För att möjliggöra en hälsofrämjande arbetsplats har samtliga medarbetare informerats och uppmuntras att utnyttja sin friskvårdstimme samt möjligheten att få träningskort enligt SLSO:s policy. På regelbundna arbetsplatsmöten uppmärksammas både psykologiska och sociala förhållanden och arbetsmiljöfrågor av fysisk karaktär.

SJUK-FRÅNVARO	1/1 - 31/12 2013			1/1 - 31/12 2012		
	Alla	Kvinnor	Män	Alla	Kvinnor	Män
1-14 dagar	0,6	0,8	0,0	0,1	0,2	0,0
15-90 dagar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
mer än 90 dagar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTALT	0,6	0,8	0,0	0,1	0,2	0,0

4 Ekonomi

4.1 Mål för verksamheten

Ekonomi i balans.

4.2 Resultaträkning

Resultaträkning 2013			
RESULTATRÄKNING (Tkr) (per frangogrupp)	Bokslut 1312	Budget 1312	Avvikelse mot budget
VERKSAMHETENS INTÄKTER			
Patientavgifter	0	0	0
Såld hälso- och sjukvård ¹⁾	0	0	0
Utskrivningsklara patienter	0	0	0
Utomlänsintäkter	0	0	0
Övrig såld hälso- och sjukvård	0	0	0
FOUU-bidrag	5 422	3 850	1 572
Övriga intäkter	1 663	2 318	-655
S:A VERKSAMHETENS INTÄKTER	7 085	6 168	917
VERKSAMHETENS KOSTNADER			
Förändring av semesterskuld	41	0	41
Personalkostnader	-4 829	-4 095	-734
Köpta primärtjänster	0	0	0
Verksamhetsanknutna tjänster	0	0	0
Läkemedel	0	0	0
Material och varor	- 5	-10	5
Hyreskostnader	- 400	-400	0
IT-tjänster	- 265	-237	-28
Kostnader inhyrd personal	0	0	0
Övriga kostnader	-1 544	-1 253	-291
S:A VERKSAMHETENS KOSTNADER	-7 002	-5 995	-1 007
Avskrivningar	-4	-95	91
VERKSAMHETENS RÖRELSERESULTAT	79	78	1
Finansiella intäkter	0	0	0
Finansiella kostnader	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	79	78	1
Resultat i % av intäkterna	1,1%	1,3%	0,1%

Utöver resultatet på 79 000 kr för verksamheten med sig 843 000 kr vilka utgörs av förskottsutbetalda öronmärkta medel under 2013 för arbete som ska genomföras/slutföras 2014.

Avvikelse mellan bokslut och budget vad gäller verksamhetens intäkter beror på externa intäkter (forsknings- och projektmedel) som ej var beviljade när budgeten lades men som tillkommit under året (i huvudsak projektet ”Implementering och utveckling av lokala demensmodeller för sammanhållen vård och omsorg med hög kvalitet”). Uppdelningen mellan FoUU-bidrag och Övriga beror på var intäkten kommer ifrån. Verksamhetens grundfinansiering och eventuellt överförda medel från föregående år bokförs som FoUU-bidrag.

Då verksamhetens intäkter varit större än budget har fler FoU-projekt genomförts vilket har ökat verksamhetens kostnader (Personalkostnader samt Övriga kostnader) i samma utsträckning som de ökade intäkterna.

Under posten ”Övriga kostnader” ryms till stor del ersättning till verksamheter inom landsting och kommun för medverkan i projektet ”Implementering och utveckling av lokala demensmodeller för sammanhållen vård och omsorg med hög kvalitet” samt återbetalning av beviljade medel för ej genomfört projekt.

Eva Henriksen, Verksamhetschef FOU nu, 2014-02-14

Håkan Uvbagen, Biträdande verksamhetschef FOU nu, 2014-02-14

